

Een paar opmerkingen over de onderzoeksopzet van de parlementaire werkgroep ICT-projecten bij de overheid

- 1) Allereerst hulde over het feit dat de parlementaire werkgroep ICT zijn oor te luister legt bij verschillende experts/professionals om zo te komen tot een goede aanscherping van het onderzoek.
- 2) Er is al veel onderzocht zoals ook blijkt uit de stukken. En dat terwijl er ook veel aan de hand is en zich veel kansen voordoen, mits we die handschoen dan nú ook echt oppakken. Ik zou zelf voor daarom een iets andere onderzoeksopzet pleiten. Want: als je doet wat je deed, dan krijg je wat je altijd al kreeg. Ook in de sfeer van Einstein die al wist dat je problemen niet moet oplossen op het niveau waar zij zijn ontstaan!
- 3) Benader het vraagstuk meer vanuit de toekomstige ontwikkeling. Kijk over een periode van 8-10 jaar. Waar moeten we met onze informatievoorziening binnen het publieke domein staan in 2020 willen we als BV Nederland onze positie op verschillende terreinen behouden. Wat is onze sense of excitement? Begin dus met het einde voor ogen dus (vrij naar Covey). Hiermee kun je enerzijds een sense of urgency creëren (een doorbraak), anderzijds is het ook makkelijker om de 'offers' te rechtvaardigen die nodig zijn om bij dat beloofde land (die stip op de horizon) te komen.
- 4) Want als er nou één vakgebied is waar het publieke domein de komende jaren forse slagen in moet maken -en dus moeten investeren- om maximaal in te kunnen spelen op de eisen die onze samenleving stelt dan is dat wel de informatievoorziening. Die beperkt zich zoals we allemaal weten niet tot de grenzen van onze eigen organisatie: onder invloed van uitwisselen van informatie in netwerken wordt de afbakening tussen overheidsorganisaties, beleidsvelden en publieke terreinen immers diffuus. En dat betekent dus nú patroondoorbreekende interventies realiseren.
- 5) Kijk dus welke kansen zich voordoen om die informatievoorziening optimaal georganiseerd te krijgen. Gericht op een zichtbare performanceverbetering waarbij ICT als enabler wordt ingezet. Om die reden zou ik het onderzoek niet focussen op ICT (je loopt het risico dat het te veel een technische positionering krijgt), maar eerder op de informatievoorziening waarbij innovatie dus een hele belangrijke factor is! Dus: parlementaire werkgroep informatievoorziening.
- 6) Benader het vraagstuk ook meer vanuit de terechte vraag welke maatschappelijke baten er allemaal te realiseren zijn in de komende periode als we in staat zijn om binnen ketens en hoofdprocessen de informatievoorziening adequaat te organiseren. ICT projecten zijn daar tot op heden onvoldoende in geslaagd om middels een klinkende business case te laten zien dat een investering in informatievoorziening veel revenu's genereert. Kijk in dat verband bijvoorbeeld naar het project Landelijk Register Kinderopvang (ministerie van SZW) wat een mooi voorbeeld is van een geslaagde implementatie. Geheim: integrale multidisciplinaire benadering waarbij gebruikers vanaf dag één intensief zijn betrokken. Geen beleidsmakers die in splendid isolation iets hebben bedacht. Geen ICT-ers die jaren aan het bouwen zijn zonder dat er ook maar een gebruiker op managementniveau bij was betrokken. Een stevige opdrachtgever en een goed spel tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. En belangrijkste: inspelen op hele concrete behoeften dus mét alle ketenpartners aan tafel.

Gemeentes staan in de rij om het geïmplementeerd te krijgen. Investering ca. €6 miljoen, maatschappelijke baten > €100 miljoen.

- 7) Er is in de afgelopen 3-4 jaar veel bereikt op dit terrein binnen de Rijksdienst. Maar ook binnen de lagere overheid. Vooral door de komst van de CIO. Maar de C van de CIO staat voor Chief. En dat betekent dus iemand die zich op het hoogste niveau acteert en samen met de andere leden van het bestuur of management het beleid bepaalt en uitvoert. Het is mijn ervaring dat nog lang niet in alle onderdelen van het publieke domein de CIO die positie en doorzettingskracht en -macht heeft. En daar begint het wel.
- 8) Er is op het terrein van de fysieke infrastructuur in de afgelopen periode veel ervaring opgedaan met PPS constructies (publiek-privaat). Rijkswaterstaat en Rijksgebouwendienst hebben dat gedachtegoed omarmt en middels PPS Support wordt die knowhow ook overgezet naar de lagere overheid. Maar op gebied van informatievoorziening liggen er ook PPS-kansen. We zullen na analogie van de bouw fors moeten investeren in gelijkwaardige partnerships met de markt. Ik zou het hoofdstuk 'aanbesteding' (vraag II) omvormen naar het realiseren van een partnership met de markt waarbij PPS een serieuze optie zou kunnen zijn.
- 9) Er zijn binnen het publieke domein veel ICT-ers werkzaam. Veelal historisch gegroeid. We hebben veel operationele collega's, maar nog steeds te weinig ICT-ers die zich op het topniveau bevinden. Er zijn wel goede voorbeelden (denk aan I-Interim Rijk, rijksbrede pool voor top ICT-ers). Maar ik zou het wel interessant vinden om te kijken naar de kerntaak van de overheid en dan ook te kijken welk type ICT-es daarbij passen. En om dan outsourcing veel nadrukkelijker op de agenda te zetten in het licht van intensieve samenwerking met de markt.

Bijgaand een aantal column's¹ waarin ik deze boodschap heb proberen te verpakken.

Dirk-Jan de Bruijn
23 mei 2012

1.

<http://www.managementsite.nl/26614/ict-internet/performanceverbetering-ictprojecten-overheid.html>

<http://www.managementsite.nl/25393/ict-internet/succesvolle-ict-projecten.html>

<http://www.managementsite.nl/23127/overheidsmanagement/ciofunctie-publieke-sector.html>